

POSTANOWIENIE

Dnia 15 października 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

w sprawie z powództwa M. S.
przeciwko J. K.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 15 października 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 14 lutego 2019 r., sygn. akt [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 2717 (dwa tysiące siedemset siedemnaście) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania przed Sądem Najwyższym.**

UZASADNIENIE

Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które -

zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Jednocześnie przypomnieć należy, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i jego rolą nie jest korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

W skardze kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 14 lutego 2019 r. powód M. S. oparł wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. formułując zagadnienia prawne o następującej treści:

1. Czy złożenie przez osobę trzecią podpisu na piśmie procesowym, który odpowiada podpisowi o treści identycznej jak imię i nazwisko powoda stanowi brak formalny pozwu oraz innego pisma procesowego i podlega uzupełnieniu na zasadzie art. 130 k.p.c., a tym samym czy w wyniku uzupełnienia tego braku wywołuje skutki od pierwotnego wniesienia zgodnie z dyspozycją przepisu art. 130 § 3 k.p.c.?,

2. Czy złożenie przez osobę trzecią podpisu na piśmie procesowym, który odpowiada podpisowi o treści identycznej jak imię i nazwisko powoda, czyli stanowiące przestępstwo z art. 270 k.k. stanowi naruszenie art. 58 § 1 i § 2 k.c. i winno skutkować bezwzględną nieważnością dokonanej w ten sposób czynności procesowej i prowadzić do zniesienia zainicjowanego postępowania jako nieważnego we właściwym zakresie?

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W przepisie art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. chodzi o zagadnienie prawne obejmujące poważną wątpliwość prawną, nierozwiązane dotąd w orzecznictwie sądowym, którego, wyjaśnienie jest potrzebne do rozstrzygnięcia danej sprawy. Skarżący, wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne, powinien sformułować to zagadnienie, wskazać na wyłaniające się poważne wątpliwości interpretacyjne, przytoczyć argumenty prowadzące do rozbieżnych ocen i wykazać, że wyjaśnienie

przedstawionego zagadnienia będzie miało znaczenie zarówno dla praktyki sądowej, jak i dla rozstrzygnięcia skargi kasacyjnej. Chodzi przy tym wyłącznie o poważne wątpliwości, wykraczające poza poziom zwykłych wątpliwości prawnych, które powstają niemal w każdym procesie decyzyjnym.

Co do pierwszego z przedstawionych zagadnień prawnych skarżący nie wykazał, aby na tle wykładni art. 130 § 1 w zw. z art. 126 § 1 pkt 6 k.p.c. (skarżący pomyłkowo powołuje art. 126 § 1 pkt 4 k.p.c.) pojawiały się istotne wątpliwości interpretacyjne. Przeciwnie, w doktrynie i judykaturze precyzyjnie wyjaśniono na czym polega niezachowanie warunków formalnych pisma procesowego, przy czym pojęcie to zawsze wiązane jest z odpowiednimi przepisami ustawy procesowej (np. art. 126 k.p.c., 126¹ k.p.c., 368 k.p.c.) wskazującymi na elementy, które dane pismo procesowe ma zawierać. Brakiem formalnym jest np. brak podpisu, adresu strony czy też pełnomocnictwa (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 1965 r., III PO 28/65, OSP 1966, z. 4, poz. 94; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 1999 r., I CKN 1108/97, PS 2000, nr 10, poz. 89; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 listopada 2003 r., III CZP 74/03, OSNC 2005, nr 1, poz. 6).

Podobnie wnikliwie w literaturze i orzecznictwie rozważano już kwestię, jak należy rozumieć złożenie na dokumencie podpisu przez osobę składającą oświadczenie woli i przytaczanie w tym miejscu tych wypowiedzi jest zbędne.

Aby zagadnienie prawne przedstawione w skardze kasacyjnej uzasadniało przyjęcie tej skargi do rozpoznania musi mieć ono znaczenie dla rozstrzygnięcia o zasadności tej skargi. Taki związek nie zachodzi w odniesieniu do pierwszego z zagadnień prawnych przedstawionych w skardze, a w konsekwencji także do drugiego z nich, którego potrzeba rozstrzygnięcia aktualizowałaby się dopiero po uznaniu zasadności podniesionego w skardze zarzutu naruszenia art. 130 § 1 i § 3 k.p.c. Zarzut naruszenia tych ostatnich przepisów jest bowiem *prima facie* postawiony wadliwie. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie bowiem wyjaśniono (por. m.in. postanowienie z dnia 4 października 2002 r., III CKN 584/99, nie publ., wyrok z dnia 22 stycznia 2015 r., III CSK 153/14, OSNC 2016, nr 1, poz. 14, wyrok z dnia 2 lutego 2018 r., II CSK 287/17, nie publ. oraz wyrok z dnia 25 stycznia 2019 r., IV CSK 539/17, nie publ.), w jaki sposób należy poprawnie

formułować zarzuty naruszenia prawa procesowego w skardze kasacyjnej, w której wytyka się błędy popełnione przez sąd drugiej, a nie przez sąd pierwszej instancji, a w konsekwencji, że należy powiązać zarzut naruszenia przepisów proceduralnych przez sąd pierwszej instancji z naruszeniem odpowiednich przepisów przez sąd drugiej instancji odnoszących się do postępowania apelacyjnego, w szczególności z naruszeniem art. 391 § 1 (gdy przepis postępowania przed sądem pierwszej instancji miałby być odpowiednio stosowany także przez sąd drugiej instancji) albo art. 378 § 1 lub art. 382 k.p.c. (gdy zarzuca się nieuwzględnienie przez sąd drugiej instancji naruszeń przepisów postępowania przed sądem pierwszej instancji). Podniesiony w skardze kasacyjnej zarzut naruszenia art. 130 § 1 i § 3 k.p.c. dotyczył przepisów stosowanych przez sąd pierwszej instancji.

W sprawie nie zachodzi także nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę - w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Na wniosek pozwanego zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną Sąd Najwyższy orzekł o kosztach postępowania kasacyjnego na podstawie art. 98 § 1 i 3, art. 108 § 1 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.